

Державний вищий навчальний заклад
“Ужгородський національний університет”
Філологічний факультет
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з наукової роботи

проф. Студеняк І.П.

“*І. Студеняк*” 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ

Рівень вищої освіти	третій
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 «Філологія»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	доктор філософії
Предметна спеціальність (Спеціалізація) <i>(за наявності)</i>	035.01 «Українська мова та література»
Освітня програма	«Філологія»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2019

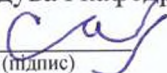
Робоча програма навчальної дисципліни «**Порівняльна граматики слов'янських мов**» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань **03 – гуманітарні науки**, спеціальності **035 – філологія**, предметної спеціальності **035.01 – українська мова та література**.

Розробник: **Сабадош Іван Васильович**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2019 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Сабадош І.В.
(прізвище та ініціали)

« 29 » серпня 2019 р.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 5 від « 4 » вересня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії

(В.В. Шаркань)

© Сабадош І.В., 2019

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2019

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента – 4	1, 2	1, 2
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Вид підсумкового контролю: усно	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: іспит	Самостійна робота:	
	120	162

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Порівняльна грамати́ка слов'янських мов» є системне вивчення фонетичних, граматичних, словотвірних, лексичних, фразеологічних явищ слов'янських мов у порівняльному плані.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1)2. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-2)3. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні (ЗК-3)4. Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел (ЗК-4)5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5)6. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі (ЗК-6)7. Здатність розробляти та управляти науковими проектами (ЗК-7)10. Здатність комунікації на фахову тематику з нефакхівцями (ЗК-10)
1. Здатність застосовувати філологічні знання для систематизації різноманітних пов'язаних фактів і явищ (ФК-1).2. Здатність визначати завдання філологічного дослідження (ФК-2).3. Здатність вирізняти із накопичених спостережень відтворювані факти (ФК-3).4. Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (ФК-4).5. Здатність на високому рівні проводити фахову науково-дослідницьку роботу, презентувати її науковій спільноті та захищати свою інтелектуальну власність (ФК-5).6. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі – мовознавства, літературознавства, перекладознавства, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією (ФК-6).7. Здатність вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері

філологічних досліджень, обґрунтовувати оптимальний вибір термінів із синонімічних (ФК-7).

8. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною та писемною формами рідної та іноземних мов(ФК-8).

9. Здатність організувати різні форми наукової та педагогічної діяльності (ФК-9).

10. Загальна поінформованість у питаннях фінансового забезпечення досліджень, знайомство із шляхами фінансування проектів (ФК-10).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної спецдисципліни «**Порівняльна граматика слов'янських мов**» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) 035.01 Філологія. Українська мова та література.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Філологія**», вивчення навчальної дисципліни «**Порівняльна граматика слов'янських мов**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знання	1.1, 1.2.
ПРН 1.1 Сучасні передові концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.	
ПРН 1.2. Праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у галузі дослідження.	
Уміння	2.1
ПРН 2.1. Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті	2.3,

<p>світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.</p> <p>ПРН 2.3. Проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.</p> <p>ПРН 2.4. Формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).</p> <p>ПРН 2.5. Формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.</p> <p>ПРН 2.6. Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 2.7. Аналізувати наукові праці з філології, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання.</p> <p>ПРН 2.8. Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 2.9. Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.</p> <p>ПРН 2.10. Визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.</p>	<p>2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10.</p>
<p>Комунікація</p> <p>ПРН 3.1. Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі філології.</p> <p>ПРН 3.2. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях у фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.</p> <p>ПРН 3.3. Професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу – англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.</p> <p>ПРН 3.4. Ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної</p>	<p>3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5.</p>

взаємодії. ПРН 3.5 Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	
Автономія та відповідальність ПРН 4.1 Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі філології, лідерство та автономність під час їх реалізації. ПРН 4.2 Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів). ПРН 4.3 Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень. ПРН 4.4 Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної спецдисципліни «**Порівняльна граматика слов'янських мов**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
особливості праслов'янської мови як генетичного джерела всіх слов'янських мов; особливості графіки й орфографії слов'янських мов; спільне й відмінне у фонетиці слов'янських мов; спільне й специфічне в лексиці, фраземіці, граматичній будові слов'янських мов; володіти орфоепічними навичками у відтворенні слов'янських текстів; характеризувати фонетичні особливості слов'янських мов; виявляти їхні спільні й відмінні риси в галузі фонетики, морфології, синтаксису, лексики, фразеології, стилістики. виявляти й описати досліджуваний матеріал за допомогою класичних та новітніх методів; володіти новітніми методиками наукових досліджень; вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері	ПРН 1.1, 1.2, ПРН 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 2.10

філологічних досліджень. здатність до самостійної роботи.	
виявляти й описати досліджуваний матеріал за допомогою класичних та новітніх методів; володіти новітніми методиками наукових досліджень; вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері	ПРН 3.1, 3.2 3.3, 3.4
виявляти навички в ініціюванні наукових та інноваційних комплексних проєктів в галузі спецдисципліни, лідерство та автономність під час їх реалізації; виявляти вміння діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів); виявляти вміння самовдосконалення, відповідальності за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень; виявляти навички у прийнятті обґрунтованих рішень, мотивувати колектив та рухатися до спільної мети.	ПРН 4.1, 4.2, 4.3, 4.4

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, письмові перевірні роботи, підсумкові контрольні роботи, методи самоконтролю

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

- Форми поточного контролю: усне опитування, письмові перевірні роботи.
- Форма модульного контролю: реферат, усний захист теми.
- Форма підсумкового семестрового контролю: залік, іспит

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
Модуль 1	Модуль 2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	100
6	6	8	8	8	8	6	5	7	8	7	7	6	6	4	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	50	8	50		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні						
Презентація						
Реферат	1	25	1	25		
Есе						
...						
Модульна контрольна робота	1	25	1	25		
Разом		100		100		100

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
---------------	---

<p>«відмінно» (90–100 балів)</p>	<p>Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.</p>
<p>«добре» (74–89 балів)</p>	<p>Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.</p>
<p>«задовільно» (60–73 бали)</p>	<p>Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.</p>
<p>«незадовільно» (0–59 балів)</p>	<p>Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.</p>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль здійснюється за результатом модульного рейтингу та усною відповіддю на контрольні питання (форма контролю залік/іспит)

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Характеристика лексики, фраземіки, морфемної, словотвірної, граматичної систем слов'янських мов.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет, мета, завдання і значення курсу «Порівняльна граматики слов'янських мов».

Поняття генетичної спорідненості мов. Виникнення й розвиток порівняльно-історичного мовознавства.

Тема 2. Стан і проблеми сучасного слов'янського мовознавства.

Тема 3. Генетична основа всіх слов'янських мов – праслов'янська мова.

Спорідненість слов'янських мов, їхнє місце серед інших індоєвропейських мов. Праслов'янська мова.

Тема 4. Періодизація, історія і методи вивчення праслов'янської мови. Розпад праслов'янської мови і витворення окремих слов'янських мов. Загальні відомості про сучасні слов'янські мови.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Розвиток графіки й орфографії слов'янських мов.

Алфавіти сучасних слов'янських мов (їхня специфіка). Специфічні орфографічні риси сучасних слов'янських мов.

Тема 6. Фонетика й орфоепія.

Формування системи вокалізму й консонантизму слов'янських мов на праслов'янській основі. Порівняльна фонетична й фонологічна характеристика вокалізму і консонантизму слов'янських мов.

Тема 7. Звукові явища у системі голосних і приголосних слов'янських мов у порівняльному плані. Основні орфоепічні особливості сучасних слов'янських мов. Специфіка складоподілу й акцентуації в слов'янських мовах.

Модуль 2. Характеристика лексики, фраземіки, морфемної, словотвірної, граматичної систем слов'янських мов.

Змістовий модуль 1.

Тема 8. Лексика і фразеологія.

Порівняльна характеристика лексики слов'янських мов у генетичному плані: праслов'янська спадщина, новотвори і чужомовні запозичення.

Тема 9. Спільне й відмінне у фраземіці слов'янських мов.

Тема 10. Морфеміка. Словотвір.

Морфемна будова слова в слов'янських мовах. Продуктивні і непродуктивні афікси в слов'янських мовах.

Тема 11. Порівняльна характеристика способів словотворення в слов'янських мовах.

Змістовий модуль 2.

Тема 12. Морфологія.

Основні спільні й специфічні особливості в морфології слов'янських мов.

Тема 13. Граматичні характеристики самостійних і службових частин мови в слов'янських мовах.

Тема 14. Синтаксис.

Синтаксичні особливості словосполучень у слов'янських мовах.

Тема 15.

Характеристика спільних і специфічних рис простих і складних речень у слов'янських мовах.

6.2. Структура навчальної дисципліни

	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	П	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1.	6	2				4	6	1				5
Тема 2	14	2	2			10	16	1				15
Тема 3.	18	2	4			12	17	1	1			15

Тема 4.	18	2	4			12	17	1	1			15
Усього	56	8	10			38	56	4	2			50
Змістовий модуль 2.												
Тема 5.	5	2	1			2	11		0,5			10,5
Тема 6.	17	2	3			12	17	1	1			15
Тема 7.	12	2	2			8	12	1	0,5			10,5
Усього	34	6	6			22	40	2	2			36
Модуль 2.												
Змістовий модуль 3.												
Тема 8.	12	2	2			8	12					12
Тема 9.	14	2	2			10	14	1	1			12
Тема 10.	14	2	2			10	11,5	0,5	0,5			10,5
Тема 11.	14	2	2			10	11,5	0,5	0,5			10,5
Усього	56	8	8			38	47	2	2			43
Змістовий модуль 4.												
Тема 12.	5	2	1			2	7,5	0,5				7
Тема 13.	9	2	2			5	10	0,5	0,5			8
Тема 14.	9	2	2			5	10	0,5	0,5			8
Тема 15	13	2	1			10	11,5	0,5	1			10
Усього	36	8	6			22	37	2	2			33
Усього	180	30	30			120	180	10	8			162

6. 3. Теми практичних занять (денна форма навчання)

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Поняття генетичної спорідненості мов. Виникнення й розвиток порівняльно-історичного мовознавства	2
2.	Тема 2. Стан і проблеми сучасного слов'янського мовознавства.	2
3.	Тема 3. Спорідненість слов'янських мов, їхнє місце серед інших індоєвропейських мов.	2
4.	Тема 4. Періодизація, історія і методи вивчення праслов'янської мови.	2
5.	Тема 5. Алфавіти сучасних слов'янських мов (їхня специфіка).	2
6.	Тема 6. Формування системи вокалізму й консонантизму слов'янських мов на праслов'янській основі.	2
7.	Тема 7. Звукові явища у системі голосних і приголосних слов'янських мов у порівняльному плані.	2
8.	Тема 8. Порівняльна характеристика лексики слов'янських мов у генетичному плані: праслов'янська спадщина, новотвори і чужомовні запозичення.	2
9.	Тема 9. Спільне й відмінне у фраземіці слов'янських мов.	2
10.	Тема 10. Морфемна будова слова в слов'янських мовах	2
11.	Тема 11. Порівняльна характеристика способів словотворення в слов'янських мовах.	2
12.	Тема 12. Основні спільні й специфічні особливості в морфології слов'янських мов.	2
13.	Тема 13. Синтаксичні особливості словосполучень у слов'янських мовах.	2
14.	Тема 14. Синтаксичні особливості словосполучень у слов'янських мовах.	2
15.	Тема 15. Характеристика спільних і специфічних рис простих і складних речень у слов'янських мовах.	2

	Усього	30

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття генетичної спорідненості мов. Виникнення й розвиток порівняльно-історичного мовознавства.	2
2	Тема 2. Періодизація, історія і методи вивчення праслов'янської мови. Розпад праслов'янської мови і витворення окремих слов'янських мов.	2
3	Тема 4. Спільне й відмінне у фраземіці слов'янських мов.	2
4	Тема 5. Основні спільні й специфічні особливості в морфології слов'янських мов.	2
	Усього	8

6.4. Самостійна робота (денна форма навчання)

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Виникнення й розвиток порівняльно-історичного мовознавства.	5
2	Тема 2. Праслов'янська мова.	25
3	Тема 3. Загальні відомості про сучасні слов'янські мови.	25
4	Тема 4. Специфічні орфографічні риси сучасних слов'янських мов.	25
5	Тема 5. Порівняльна фонетична й фонологічна характеристика вокалізму і консонантизму слов'янських мов.	21

6	Тема 6. Специфіка складоподілу й акцентуації в слов'янських мовах.	15
7	Тема 7. Порівняльна характеристика лексики слов'янських мов у генетичному плані: праслов'янська спадщина, новотвори і чужомовні запозичення.	10
8	Тема 8. Продуктивні і непродуктивні афікси в слов'янських мовах.	12
9	Тема 9. Граматичні характеристики самостійних і службових частин мови в слов'янських мовах.	12
10	Тема 10. Характеристика спільних і специфічних рис простих і складних речень у слов'янських мовах.	12
	Усього	162

Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Виникнення й розвиток порівняльно-історичного мовознавства.	14
2	Тема 2. Загальні відомості про сучасні слов'янські мови.	40
3	Тема 3. Порівняльна характеристика лексики слов'янських мов у генетичному плані: праслов'янська спадщина, новотвори і чужомовні запозичення.	42
4	Тема 4. Продуктивні і непродуктивні афікси в слов'янських мовах.	24
5	Тема 5. Характеристика спільних і специфічних рис простих і складних речень у слов'янських мовах.	42
	Усього	162

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Для деяких тем застосовується комп'ютерна техніка з метою демонстрації презентацій, окремих слайдів, а також вільний доступ до мережі Інтернет (під час самостійної підготовки та на практичних заняттях).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов. За ред. О.С.Мельничука. Київ, 1966.
2. Бернштейн С.Б. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. Москва, 1961.
3. Брицин М.Я., Жовтобрюх М.А., Майборода А.В. Порівняльна граматики української і російської сов. Київ, 1987.
4. Жилко Ф.Т. Фонологічні особливості української мови в порівнянні з іншими слов'янськими. Київ, 1963.
5. Историческая типология славянских языков. Фонетика, словообразование, лексика и фразеология. Под ред. А.С.Мельничука. Киев, 1986.
6. Клименко Н.Ф.Ю, Карпіловська Є.А. Морфеміка слов'янських мов як об'єкт типологічного вивчення. *Мовознавство*. 1998. № 2—3. С. 117—134.
7. Ковалик І.І. Про деякі питання слов'янського словотвору. Київ, 1958.
8. Коломиец В.Т. Взаимодействие фонологической и просодической сфер в истории звуковых изменений славянских языков. Киев, 1963.
9. Лингвистический энциклопедический словарь. Гл. ред. В.Н.Ярцева. Москва, 1990.
10. Мейе А. Общеславянский язык. Москва, 1951.
11. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. Київ, 1966.
12. Славянские языки. Под ред. А.Г.Широковой, В.П.Гудкова. Москва, 1977.
13. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию. Москва, 2004.
14. Українська мова. Енциклопедія. 3-є вид., зі змінами і доп. Київ, 2007.

Допоміжна література

1. Безкишкіна М.Т., Степаненко М.І. Порівняльна граматики української і російської сов. Полтава, 1991.
2. Булахов М.Г., Жовтобрюх М.А., Кодухов В.И. Восточнославянские языки. Москва, 1987.
3. Калнынь Л.Э, Развитие корреляции твердых и мягких согласных в славянских языках. Москва, 1961.

4. Коломієць В.Т. Питання слов'янського етногенезу у світлі даних порівняльно-історичної фонетики. *Мовознавство*. 1983. № 2. С. 50—58.
5. Коломієць В.Т. Розвиток лексики слов'янських мов у післявоєнний період. Київ, 1973.
6. Коломієць В.Т. Спорідненість слов'янських. Київ, 1973.
7. Кондрашов Н.А. Славянские языки. Москва, 1986.
8. Нахтигал Р. Славянские языки. Москва, 1963.
9. Нидерле Л. Славянские древности. Москва, 2001.
10. Петров В.П. Етногенез слов'ян. Київ, 1972.
11. Супрун А.Е., Калюта А.М. Введение в славянскую филологию. Минск, 1981.
12. Трубачев О. Н. История славянских терминов родства. Москва, 1959.
13. Трубачев О. Н. Происхождение названий домашних животных в славянских языках. Москва, 1960.
14. Трубачев О. Н. О составе праславянского словаря (Проблемы и задачи). *V Международный съезд славистов*. Доклады советской делегации. Москва, 1963. С. 159–196.
15. Трубачев О. Н. Ремесленная терминология в славянских языках (этимология и опыт групповой реконструкции). Москва, 1966. 416 с.
16. Филин Ф. П. Происхождение русского, украинского и белорусского языков. Историко-этимологический очерк. Ленинград, 1972.
17. Царук Українська мова серед інших слов'янських мов. Етнологічні та граматичні параметри. Дніпропетровськ, 1998.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Польща <http://gazeta.polska.pl/>
2. Словаччина <http://novy.cas.sk//>
3. <http://www.dux.ru/win/enpp/newspapers/pg/>
4. <http://www.nsu.ru/psych/internet/>
5. Чехія <http://ctk.ceskenoviny.cz/>
6. <http://www.tane.ssft.ternopil.ua/education.html>
7. <http://www.fn.univ.gda.pl/structura>
8. [Wydzialu/Instytut Filologii Polskiej/pol.html](http://Wydzialu/InstytutFilologiiPolskiej/pol.html)

Додаток 2

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)